

Vitsvanshelg med spets

När den sex man starka styrkan sätter sig till bords på Finlandsbåten i Stockholm är stämning och förhoppningar på topp. Några har varit med förr, och vet hur bra det kan vara, de andra har bara hört om hur bra det kan vara. Men ingen anar att helgen ska arta sig till en formidabel jaktsuccé på fler än ett sätt.

En i sällskapet har under några år varit tacksam gäst i jaktområdet utanför Loimaa, en timmas väg med bil från hamnen i Åbo. I sparsam skala har han tagit med gäster och i år består sällskapet av fem jaktsugna vänner. Jaktområdet ligger

mitt i kärnan av vitsvanskoncentrationen i Finland och erbjuder formidabel jakt på detta unika vilt. Inte bara området är av högsta klass. Jakten sker hos en förening där alla jobbar ideellt där de levererar ett fantastiskt jaktkoncept, bestående av boende, jaktråd, utkörning till pass, drevjakt och omhändertagande av vilt.

500 hjortar

Området har tilldelats 350 licenser. En licens kan motsvara ett vuxet djur eller två kalvar, så på områdets 9 000 hektar ska det skjutas en bit över 500 hjortar.

Under den tidiga hösten skjuter man i huvudsak kalvar. De stora hornbärande bockarna försöker man spara tills efter brunsten, som är klar i sena november.

– Då hinner de göra sitt jobb, som vår jaktvärd, Göran Österberg, torrt konstaterar.

Lång väntan

Väl framme i jaktstugan etablerar sig alla snabbt och byter om till jaktkläder. Nästan omgående kontrollskjuts alla vapen. En god vana våra jaktvärdar instiftat. Klockan är i detta läge endast 11 på förmiddagen, och passen ska besättas först om några timmar. För vissa en lång väntan när jaktvern gör sig påmind. Mycket spekulerande, kivandes om kalibrar, småretandes i god samsa hinner det bli. Precis som alltid när jägare blir satta att vänta.

Jaktvärden har i år medgivit jakt i områden utan hornrestriktioner vilket förstärks kittlar alla jägare lite extra. Ingen

vågar förstås tro på någon större bock, så alla talar om att skjuta sig en kalv första kvällen.

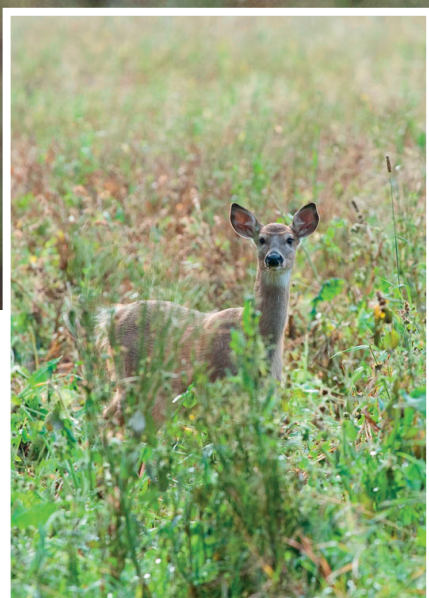
Ut på pass

Äntligen är det dags, några av jaktföreningens hjälpsamma medlemmar kommer till stugan för att köra ut oss till respektive pass. Lyckligt sprids de förhoppningsfulla jägarna över markens norra delar. Någon får sitta vid foderplats, medan de flesta sitter vid vallar och höstsådd. Det senare, ett bättre alternativ ska det visa sig. Nu tidigt i oktober har hjortarna så mycket föda på fälten så att foderplatserna frekventeras ytterst sparsamt, även om det ligger morötter och andra godsaker på dem.

Vår jaktvärd Göran Österberg och Bo Nilson diskuterar strategin för eftermiddagens sittning.

Kalven betar sig långsamt genom viltåkern mot vårt gömsle. Plötsligt anar han att något inte står rätt till.

Succé del 1

Johan Josephson är med till Finland för första gången. Han är en erfaren jägare som har höga förväntningar, men vet att inte hoppas för mycket. Han får pass vid en nysådd och sätter sig tillrätta nere i ett dike. Det tar inte lång stund innan

En smalhind flyr drevet. Typiskt är att de signalerar fara med svansen rakt upp.

åkern får besök. I en strid ström kommer under den sena eftermiddagen först kalvar och sedan hindar. Till sist kan han räkna till ett 20-tal djur. Det är då han bestämmer sig och skjuter sin kalv med ett välriktat skott.

Johan låter kalven ligga och väntar en liten stund till. Det är när mörkret börja sänka sig ordentligt som den stora 8:an kommer ut. Han står först en stund i snåren vid åkerkanten där han fejar hornen mot några småträd. När den sedan bestämmer sig för att göra entré på åkern är Johan mer än beredd, och 8:an faller i skottet.

Peter som var varit med i Finland förr, vet vilka täta viltstammar som kan finnas och väntar tålmodigt vid sin åker.

Även hos Peter betar ett 20-tal djur under hela kvällen. Peter har tidigare år skjutit kalv och hoppas på en bock nu. Varefter mörkret faller börjar han tvivla så smått på just denna kväll. Det är då det händer. Tio i sju, tio minuter innan avtalad hämttid kommer bocken. Peter tittar oroligt på klockan oroligt att hämtningen ska komma. Vaksamt står bocken och lurar i den unga björkskogen innan den tar kliven ut i den frodiga vallen. Mycket mer hinner inte denna ståtliga 10:a innan han får "bita i gräset"

Crescendo

Vid jaktföreningens jaktstuga blir återkomsten i det nästan crescendo- artad. En efter en kommer alla jägare tillbaka

och på alla släpvagnar ligger det vilt. Det ena större än det andra. Alla har haft fantastiska jakt. Någon har avstått, men de flesta har tagit sina chanser. Olov har precis som Johan skjutit två vilt, en hind och en kalv. Tala om vitsvanspremiär.

Johan är nog den som har det bredaste leendet och Peter förstår nog först hemma på gårdsplanen vilken fin trofé han faktiskt fått skjuta. Den är jämn och symmetrisk med en fin tilltalande form. Den mörka kvällen störs av jägarberättelser, skratt och fotoblixtar då allt vilt ska förevigas. Sakta lägger sig lugnet över jaktstugan där en händelserik dag avslutas med middag och givetvis en vedbastu. Vi är ju i Finland!

Vaksamma

Lördagens morgonpurch fick ett sparsamt deltagande. Kanske berodde det på gårdagens rikliga utdelning. En del var kanske helt enkelt mätta på jaktliga upplevelser. Det en purchjakt på detta vilt ger, är i alla fall kunskap att dessa är betydligt vaksammare än de hjortvilt vi är vana vid i Sverige. Framförallt är de förbluffande känsliga för ljud. Trots stark vind verkar de lätt höra en jägare som smyger i gräs på flera hundra meters håll. Kanske är det därför finnarna själva gärna jagar från sina fina vakkojor. Dessa finns spridda runt om i marken och man kan se allt ifrån små lådor till veritabla små sommarstugor. Många är försedda med kamin så man förstår att det jagas en hel del under vintern.

Finsk kostcirkeln. Skämt å sido, den klassiska jaktlunchen består i huvudsak av grillkorv.

Olov slår till igen.....

Olov och Peter gör i alla fall sällskap ut på morgonpurch till en klövervall Peter hittade förra året. De båda slår sig till ro i ett dike i uppvind för att sitta säkert. Redan när de sätter sig finns djur på vallen. Efter lite överläggande bestämmer sig Olov för att skjuta ännu en kalv. Efter en kort ansmygning utefter diket kommer Olov i läge och fäller sin kalv, som lägger sig i skottet. Han smyger tillbaka till Peter och hinner bara viska.

– Fantastisk jakt, va? Innan det vet ordet av så har en ståtlig sextaggare kli-

vit ut längre bort på vallen. Olov som inte skjutit något handjur ännu bestämmer sig för att göra ett försök. Efter en ålning i den höga vallen kan Olov sätta sig upp och fälla sin första bock.

Drevjakt

Innan jaktgänget ger sig ut på eftermiddagen hinner man jaga två såtar drevjakt. Drevkarlar är förstås våra finska värdar med viss förstärkning från den svenska sidan. Två såtar hinns med, och det finns vilt i båda och alla får se vilt. Alla, som i huvudsak jagar i det vilttäta Sörmland, är förbluffade över den ymniga vilttäteten. Märkligt nog är kalvarna redan i oktober ytterst självständiga och rör sig långt ifrån hinden.

Succé del 2

Efter den klassiska jaktlunchen bestående av Makkara, finsk grillkorv, i föreningens fina grillkåta är det antligen dags för kvällsjakt.

– Vi försöker komma ut innan 15.00 så att man ska vara ute innan hjortarna går ut, berättar Göran. Men i flera av fallen var de redan ute när vi kom till pass, så jakten börjar så fort vi lämnar bilarna.

För många av oss är en fyra timmar lång sittning en mycket lång tid. Men eftersom att vi alla ser vilt nästan hela tiden gör det att vi nästan upplever sittningen som kort. Framförallt om man får skjuta, vilket Johan fick igen.

– Jag hade till och från vilt inom tio meter på mig, berättar han, faschinerat.

Finsk vakkoja av lyxmodell.

Stefan Hiljebäck kommer tillbaka efter en av få pass där han inte fått skjuta.

Jag hörde när hjortarna gick och snackade med varandra. Helt otroligt, berättar Johan smått upphetsat.

– Sen kom han ut, fortsätter Johan om än mer upphetsat. Han stod ett tag och lurade i skogsbrynet. Sedan gick han bra ut och talade om för de andra småbockarna på åkern vem som bestämde. Det kan väl antagligen en 10-taggare kosta på sig. Synd, för honom att han inte visste att jag satt i diket, småler Johan.

– Så när han var inom rimligt håll, ca 170 meter, gick skottet. Johans lånade 300 Weatherby med rekylbroms, en extrem långhållskaliber, resulterar ånyo i något som liknar den välbeskrivna ”knall och fall-effekten”.

På väg till färjan till Sverige råder ett visst missmod samtidigt som ett märkligt leende tycks finnas i allas ansikten. En kompakt jakthelg med mycket upplevelser är till ända. Under helgen har det fallit 12 hjortar för 12 skott och alla i gänget har fått skjuta. Den perfekta jakthelgen är till ända.

Fakta vitsvanshjort

Vitsvanshjorten tillhör de mest populära jaktviltet i Nordamerika. Den något annorlunda, hornuppsättningen ses på varje restaurang och bar i centrala USA.

På 30-talet togs viltet till Finland av några finländska utvandrare som fascinerats av hjorten. De hölls först i hägn i trakterna av Tammerfors varifrån

de senare släpptes ut., och har spritt sig själva därifrån. I Finland finns den tveklöst största koncentrationen av detta vilt utanför Nordamerika.

Ett par hjortar går på en stubb längre bort. Kan man komma på i läge utan att röja sig?

Vitsvanshjorten finns idag i hela västra delarna av Finland och har spritt sig upp efter kusten. Någon enstaka individer har klivit över gränsen till Sverige. Senast för något år sedan sköts ett ungt handjur i Sverige.

Hjorten har även spritt sig mellan öarna till Åland och finns där spridda i mindre populationer.

I Finland benämns djuren bock, kalv och hind.

Smal avelsbas

I första omgången kom endast en bock och fem hindar. Efter kriget kom en mindre påspädning av hjort från Minnesota, och dagens stam om ca 40 000 individer stammar från denna smala avelsbas.

Mathias Lindström som tidigare var jaktchef i Svenska Österbotten och jagar med stor glädje vitsvanshjort hemma i Vasa där viltet nyligen etablerat sig. Han åker också ibland söderut för att jag i de mer koncentrerade populationerna.

– Vitsvanshjorten i Finland är hälsosam och dras inte med några kända sjukdomar som kan härröras till inavel, berättar Mathias. Som utplantering betraktat är vitsvanshjortens etablering i Finland att som en av de mest lyckade i världen.

Storleksmässigt hamnar vitsvanshjorten någonstans mellan doviltet och kronviltet.

Jakten

Den huvudsakliga jakten bedrivs som vak och smygjakt, men jakt med drivande hund förekommer också. Viltet buktar fint för drivande hund erbjuder många gånger flera skottillfällen innan det lämnar såten. Jakten på vitsvanshjort har lockat många finländsk jägare till att skaffa wachtelhund. I Finland får man inte använda drivande hundar med högre mankhöjd än 28 cm, vilket borde diskvalificera alla andra raser än tax. Men

det finns i jaktlagstiftningen inget som beskriver en drivande hund vilket man idag försöker ändra på.

Idag skjuter man närmare 26 000 vitsvanshjortar per år i Finland på en tämligen liten yta. Kan jämföras med att man i hela Finland skjuter drygt 50 000 älgar. ■

TEXT OCH FOTO:
MIKAEL GRENNARD

Semimobil finsk vakkoja.

Johans kompletta lycka i att ha fällt en 10-taggare kan ingen missta sig på.

Olov Schagerlund efter en synnerligen lyckad morgonpurch jakthelgens sista dag.

Peter Hahn med sin fantastiskt fina trofé från resans första pass.